

Marc Hendriks over nieuwe businessmodel Ontwikkelcentrum

Co-creatie: een nieuw perspectief voor leermiddelen

Leermiddelen voor het aoc-onderwijs produceren zonder subsidie van het ministerie van EZ is niet gemakkelijk maar mogelijk, vindt Marc Hendriks. De marketingmanager van het Ontwikkelcentrum legt uit hoe het nieuwe businessmodel van de organisatie eruit ziet en wat dat betekent voor de groene onderwijsinstellingen.

22 Jaar geleden vonden het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en de AOC Raad dat het Ontwikkelcentrum er moest komen. Vanuit het belang van groene kennis moest het agrarisch onderwijs ook over goede leermiddelen beschikken. Het Ontwikkelcentrum kwam er en het aoc-onderwijs wordt sindsdien voorzien van eigentijdse leermiddelen, bekostigd met subsidie van de overheid en de inkomsten uit verkoop van lesmateriaal. Het einde van de Groene Plus betekent dat ook het Ontwikkelcentrum vanaf komend jaar verder moet zonder subsidie. “Een enorme uitdaging, maar het kan”, zegt Marc Hendriks. “Een sterke binding met de aoc’s is wel essentieel.” De basis daarvoor is er, zo stelt hij vast, door de collectieve wens van de bestuurders van de groene onderwijsinstellingen. “Zij hebben aangegeven dat de instrumenten voor het borgen van kennis - onder andere Groen Kennisnet - en de vertaling naar kwalitatief goed didactisch materiaal door het Ontwikkelcentrum behouden moeten blijven om het onderwijs te faciliteren.”

De ECC blijft vanaf 2016 beschikbaar als een bronnenbibliotheek

Ander model

Het wegvallen van de overheidssubsidie betekent volgens Hendriks dat het Ontwikkelcentrum zijn huidige businessmodel zal moeten loslaten. “Dat was immers deels gebaseerd op de subsidie van het ministerie van EZ, ruim de helft van onze finan-

ciering.” Ook veranderingen in het aanschafbeleid bij scholen en leerlingen, vragen volgens hem om een nieuwe koers. “We bieden sinds 2006 onze collectie leermiddelen aan via de Educatieve Content catalogus, bestaande uit zo’n 25.000 objecten. Alle aoc’s hebben daar een abonnement op voor hun leerlingen en docenten. De keuze van dat model heeft te maken met de subsidie van het ministerie van EZ. “Ondertussen zie je dat scholen en leerlingen leermiddelen aanschaffen waar ze behoefte aan hebben. Daarbij kan het gaan om print en digitaal of om een combinatie van beide.”

De Educatieve Content Catalogus (ECC) blijft vanaf het nieuwe schooljaar beschikbaar als een bronnenbibliotheek, legt Hendriks uit in zijn toelichting op het nieuwe businessmodel dat in 2016 ingaat. “Je kunt het zien als een soort doe-het-zelf markt waaruit docenten kunnen putten. We blijven die bronnenverzameling aanvullen met opdrachten en docenthandleidingen.” Een extra belang om deze voorziening in de lucht te houden en via Groen Kennisnet te ontsluiten is dat in veel eigen lesmateriaal van docenten en in Wikiwijsarrangementen naar bronnen in de ECC wordt verwezen. “Als je de ECC zou weghalen stort een belangrijk deel van het lesmateriaal van het aoc-onderwijs en de scholen van Buitengewoon Groen als een kaartenhuis in elkaar.” Belangrijke verandering is dat het Ontwikkelcentrum nieuwe producten via zijn webshop gaat aanbieden.

*Marc Hendriks:
"Het is het proces
van de school, de
docent is inhouds-
deskundige en die
moet gefaciliteerd
worden met
leermiddelen"*

GESUBSIDIEERDE LEERMIDDELEN TOEGANKELIJK MET ABONNEMENT

Waarom moet je om toegang te krijgen tot dit leermiddel een abonnement hebben op de ECC van het Ontwikkelcentrum? Het is toch gemaakt met subsidie van de overheid? Het is een vaker gestelde vraag. Marc Hendriks legt uit.

Het ministerie van LNV - tegenwoordig EZ - stelde subsidie beschikbaar voor het ontwikke-

len van bepaalde leermiddelen. Niet voor de eindredactie, vormgeving en distributie van deze leermiddelen. De definitieve leermiddelen mochten van het ministerie van EZ niet per definitie gratis beschikbaar komen. Dan zou het niet acceptabel zijn ten opzichte van het overige onderwijs. Dankzij dit beleid van het ministerie zijn de betreffende leermiddelen anno 2015 nog steeds beschikbaar.

Scholen, opleidingen of individuele leerlingen kunnen via deze webshop de leermiddelen aankopen. “Boeken, digitale leermiddelen en in veel gevallen een combinatie van die twee.” Dienstverlening is de derde activiteit in het nieuwe businessplan. “Je kunt dan denken aan de ontwikkeling van specifieke leermiddelen voor een individuele school of in opdracht van een brancheorganisatie. Een mooi voorbeeld hiervan is de Plantenkennis-app die ontwikkeld wordt met de VHG.”

Co-creatie

“We hebben het commitment van de aoc’s dat we tot een gezamenlijke uitgeefagenda komen waarin we direct vertalen naar het nieuwe examenprogramma van het vmbo groen en de nieuwe kwalificatiedossiers in het groene mbo”, vervolgt Hendriks. Daar zullen de aoc’s en zijn organisatie de handen vol aan hebben, zo schat hij in. “Denk aan wat vmbo basis en keuze en alle kwalificatiedossiers in het mbo vragen aan leermiddelen.” Belangrijke uitdaging hierbij is volgens hem dat de vernieuwing in deze leermiddelen zichtbaar wordt. “De 21st century skills bijvoorbeeld en zeker ook duurzaamheid en ondernemerschap.” Voor het vmbo groen zit de vaart er nu goed in.

De gezamenlijke uitgeefagenda heeft geleid tot een ‘spoorboekje’ en acht docenten werken in auteurs-teams begeleid door experts van het Ontwikkelcentrum aan het nieuwe lesmateriaal voor vmbo groen dat in mei 2016 klaar moet zijn. Voor het mbo moeten eerst nog de prioriteiten en omvang uitgewerkt worden voordat we tot een spoorboekje kunnen komen.”

Van, voor en door het groen onderwijs was het uitgangspunt van het Ontwikkelcentrum. Uit deze toelichting van Hendriks valt af te leiden dat dit niet alleen zo blijft, maar zelfs nog meer dan ooit het geval zal zijn voor de productie van nieuwe leermiddelen. “We willen samenwerken in het belang van macrodoelmatigheid en kwaliteit. Het is het proces van de school, de docent is inhoudsdeskundige en die moet gefaciliteerd worden met leermiddelen. We doen dat in een proces van co-creatie omdat we direct aansluiten bij wat gewenst is, docenten inschakelen als auteurs en de gebruikers online op ons docentenportal mee laten kijken bij de totstandkoming en vragen feedback te geven. Op die wijze werken we nu al bij de ontwikkeling van de nieuwe leermiddelen van Profiel Groen.” Als ambitie op langere termijn ziet Hendriks de realisatie van een platform waar nog veel meer kan. “Docenten en leerlingen kunnen er niet alleen de producten van het Ontwikkelcentrum vinden, maar ook wie daaraan heeft bijgedragen en de reviews van gebruikers. Ook de tools van het Ontwikkelcentrum zoals de auteursarena zullen er beschikbaar zijn.”

Aanvaardbare tarieven

Leermiddelen produceren kost natuurlijk geld. Het is niet denkbeeldig dat scholen en studenten met een abonnement op de Educatieve Content Catalogus en leermiddelen uit de webshop duurder uit zullen zijn. Dat is ook niet vreemd, vindt Hendriks, want het ministerie van EZ subsidieert niet meer. Toch is hij ervan overtuigd dat dit nieuwe model de mogelijkheid biedt om samen met de scholen hele goede producten te maken voor het groene vmbo en mbo en cursussen contractonderwijs. Producten tegen heel aanvaardbare tarieven die naar zijn mening nog steeds echt lager zijn dan die van de commerciële educatieve uitgeverij. “Belangrijk is wel dat alle aoc’s zich hier achter scharen en dus zeggen dat ze samen gaan gebruiken en ook afnemen”, zo besluit hij. ■

‘We willen samenwerken in het belang van macrodoelmatigheid en kwaliteit’